CORONACRISIS

OPBRENGST: 128 MILJOEN DOLLAR

'Liefdesbrief' popsterren voor mensen in frontlinie

DEN HAAG • Een breed scala aan internationale artiesten heeft vanuit huis een gezamenlijk optreden gegeven dat online was te volgen.
Het thuisconcert *One world: together at home* begon zaterdagavond en duurde tot 04.00 uur zondagochtend en heeft 128 miljoen dollar (omgerekend zo'n 118 miljoen euro) opgebracht. De laatste twee uur werd het op diverse Amerikaanse televisiestations uitgezonden. Het concert was een initiatief van Lady Gaga. Door middel van persoonlijke verhalen van onder meer medisch personeel werd stilgestaan bij de wereldwijde impact van het coronavirus. Lady Gaga noemde het 'een liefdesbrief' aan mensen in de frontlinie. Het concert eindigde met een optreden van Lady Gaga, John Legend, Andrea Bocelli en Céline Dion.

PIONIER OP GEBIED VAN VISAGIE

Pipo-grimeur overleden

AMSTERDAM • De grimeur van bekende televisieseries als *Pipo de Clown*, *Ti-Ta Towenaar* en *Dagboek van een herdershond* is overleden. Ton van den Heuvel stierf op 94-jarige leeftijd aan de gevolgen van een coronabesmetting, bevestigt zijn familie.
De grimeur bedacht onder meer het beroemde zonnetje op de wang van Pipo de Clown (foto) en was in de jaren zestig, zeventig en tachtig een pionier op het gebied van grime en visagie. Hij deed ook tientallen jaren de grime bij de intocht van Sinterklaas op televisie en in Amsterdam.
Ook in het theater deed hij de visagie; zo werkte hij veel samen met Jos Brink.
Van den Heuvel beoefende zijn vak tot op hoge leeftijd.

CO2-UITSTOOT 20 PROCENT LAGER

Veel minder leaserijders op de weg sinds crisis

ALMERE • Leaserijders bevonden zich de afgelopen weken een stuk minder op de weg dan voorheen. Het gemiddeld aantal gereden maandelijkse kilometers nam door de coronacrisis af met ruim een kwart in vergelijking met maart vorig jaar. Vanzelfsprekend nam daarmee ook het aantal tanktransacties drastisch af, wat resulteerde in een veel lagere CO2-uitstoot van het totale wagenpark, met zo'n twintig procent. Dat blijkt uit een analyse van eigen data door Athlon Nederland, één van de grootste leasebedrijven in ons land.

Stuwmeer aan vakantietegoed

In reisbranche staat inmiddels zo'n 1,5 miljard uit

door **Paul Eldering**

SCHIPHOL • Het aantal tegoedbonnen voor geschrapte reizen exploideert. Zowel reisorganisaties als vliegmaatschappijen en recreatiebedrijven strooien met deze waardecoupons als zij door de coronamaatregelen gedwongen worden te annuleren. Er is nu even geen geld om alle reizigers in een keer terug te betalen.

Iedereen gaat er nu van uit dat de reisbeperkingen in en buiten Europa nog zeker tot 1 juni zullen aanhouden. Tot die tijd zal het op Schiphol extreem rustig blijven. FOTO HOLLANDSE HOOGTE

Naar schatting staat er in Nederland totaal al voor ruim anderhalf miljard aan deze 'uitgestelde reizen' van consumenten uit. Met elk opschorten van geboekte vakanties loopt dat bedrag verder op. De vouchers kunnen worden ingewisseld bij het boeken van een nieuwe reis. „Het is voor ons vaak wel een papieren tegoed, omdat we uitgaven aan onze leveranciers grotendeels hebben moeten doen", aldus een bezorgde reisondernemer.

Beperkingen

Bovendien is nog altijd onduidelijk wanneer en in welke mate er weer gereisd kan worden. Iedereen gaat er nu vanuit dat de reisbeperkingen in en buiten Europa nog zeker tot 1 juni zullen aanhouden. „En dan is het nog maar de vraag in hoeverre er daarna weer vakantie kan worden gevierd", zegt topman Erik Jan Reuver van garantiefonds SGR, dat alleen de vouchers van ANVR-pakketreizen financieel dekt, voorlopig tot eind mei. Losse tickets vallen erbuiten.

Problemen bij verzilvering in najaar dreigen

Volgens Reuver hebben hotels en vliegmaatschappijen vaak al betaald gekregen door de touroperators die deze verzorgde vakanties verkoopen. „Die leveranciers hebben prestatieplicht." Als de vouchers door de consument worden opgespaard, kan er later dit najaar volgens hem alsnog een cashprobleem ontstaan.

De hoop in de reiswereld is volgens hem deels gevestigd op mensen die tot nu hebben gewacht met boeken tot er meer zicht komt op versoepeling van het coronabeleid. „Die kunnen snel zorgen voor de broodnodige extra inkomsten uit zomervakanties."

Dat Nederlanders staan te trappelen om later dit seizoen op vakantie te gaan, blijkt uit een steekproef van Multiscope en Time to Momo. „Zodra er een positief reisadvies is, wil 86% met plannen in het hoofd, vertrekken, mits het weer veilig en gezond kan." Het overgrote deel (90%) wil het liefst in Europa blijven, als de besmettingen onder controle zijn.

Nederlandse touroperators zijn volgens Reuver afhankelijk van de hele reisketen. Zo moeten hotels en vervoerders worden (aan) betaald om genoeg bedden en stoelen tot hun beschikking te krijgen. „De kosten lopen ondanks de tijdelijke reisstop door. Dat de overheid een paar maanden bijspringt met steun voor personeel is een goede zaak, maar het probleem in de toeristenindustrie zit veel dieper."

Hoogseizoen

Voorzitter Frank Oostdam van reiskoepel ANVR illustreert dat met harde cijfers. „Als herstel in het hoogseizoen uitblijft, dan loopt onze jaaromzet met wel 80% terug, ofwel ruim acht miljard euro. We hebben te maken met vele tienduizenden annuleringen en moesten afgelopen weken ook nog 125.000 gestrande pakketreizigers terughalen."

Toch blijft Oostdam optimistisch dat vakanties in juli en augustus redelijk mogelijk zijn en vanaf het najaar zullen normaliseren.

Volgens de ANVR hebben we tot juni een kleine drie miljard euro aan zomerboekingen uitstaan, waarvan meer dan de helft al moest worden geannuleerd. Ongeveer een half miljoen mensen heeft of krijgt een gedekte SGR-coronavoucher voor tot juni geschrapte pakketvakanties. Er staan voor het hoogseizoen nog zo'n anderhalf miljoen boekingen 'in de wacht'.

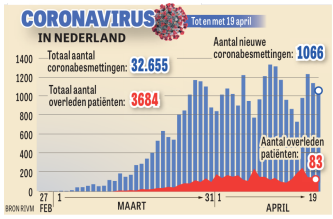

Grote drukte aan het IJsselmeer bij Edam. Ook op andere plaatsen in het land leken mensen moeite te hebben om zich aan de coronaregels te houden. FOTO HOLLANDSE HOOGTE

Weer volop weekenddrukte

Veiligheidsberaad: mensen hebben meer moeite om regels op te volgen

Van onze verslaggevers

AMSTERDAM • Ondanks de coronamaatregelen en het advies om zoveel mogelijk thuis te blijven, was het het afgelopen weekend op diverse plekken in het land druk. Parken en bossen puilden soms uit. De politie moest meerdere keren in actie komen om mensen te waarschuwen of te bekeuren.

Zo kwamen groepen mensen samen in het Zuiderpark in Den Haag, bijvoorbeeld om te barbecueën. De politie greep in. Op het Haagse strand bleef het wel rustig. Ook in het Westerpark in Amsterdam ging het mis. De politie riep per megafoon om dat er gehandhaafd werd tegen mensen die zich niet aan de maatregelen hielden en schreef diverse bekeuringen uit.

Politie moet meerdere keren in actie komen

Volgens Staatsbosbeheer was het in de Nederlandse bossen 'gezellig druk'. Er werd volgens een woordvoerster veel gesport, gewandeld en gefietst. Wel hielden de meeste mensen volgens haar voldoende afstand van elkaar. Een boswachter noemde de bossen 'de buitensportschool van Nederland'.

Rond het afgesloten Heuvelland in Zuid-Limburg was het ook drukker dan gehoopt. „Dat valt ons echt tegen. Maar we kunnen het nu eenmaal niet hermetisch afsluiten", zegt Leon Eummelen van de veiligheidsregio Zuid-Limburg. Volgens de woordvoerder trokken mensen zich soms zelfs niets aan van de verkeersregelaars.

Sluipwegen

„Ze rijden gewoon door. En ze komen via sluipwegen. Als je hier een beetje de weg kent, kom je er toch in. Het heeft ook te maken met de Amstel Gold Race die zondag verreden zou worden. Wielrenners willen die van vorig jaar herbeleven. We schrijven meteen bonnen uit als je niet kunt aantonen waarom je hier bent."

Bij de grensovergangen met Duitsland was het zondag een stuk rustiger dan de dag ervoor. Het kooptoerisme in Venlo en Roermond ligt vrijwel stil. Zaterdag probeerden veel Duitsers toch de grens over te glippen, vooral richting de midden-Limburgse Maasplassen, die bij Duitsers enorm populair zijn.

„We spreken ze allemaal aan", zegt een woordvoerder van de marechaussee bij de N280. „Zo'n driekwart is redelijk en keert. De anderen rijden door en dat mag gewoon want formeel zijn de grenzen open." Zitten er meer dan twee personen in de auto, dan wordt er wel bekeurd.

'Dringende reden'

Bij de meeste Duitsers is er wel begrip, hoewel ze allemaal wel een of andere dringende reden hebben om de grens over te willen. „Misschien zou het handig zijn als Nederlandse bedrijven niet adverteren in Duitse bladen. Dan lok je het uit", zegt een Duitser vanuit de auto.

Er zijn volgens het Veiligheidsberaad van burgemeesters niet extreem veel boetes uitgedeeld, maar het beeld is wel dat mensen wat meer moeite hebben om zich aan de regels te houden. „Samen barbecueën in de tuin zag je enkele weken geleden nog helemaal niet, maar dit soort activiteiten met meerdere mensen neemt iets toe."

'BEGIN MOESTUIN OF SPEEL PUBQUIZ OP BALKON'

Wat kun je doen om sterker te staan als je besmet wordt met het coronavirus? In deze rubriek elke dag adviezen van experts. Vragen of ideeën: mail naar m.schoolenberg@telegraaf.nl

Mentale problemen en fysieke ongemakken staan niet los van elkaar. Zo kan iemand die (chronisch) ziek is zich somber en depressief voelen. Dat geldt ook andersom: we hebben allemaal wel eens buikpijn gehad door stress of angst.

De effecten van de coronamaatregelen op de psychische gezondheid zijn dan ook niet mild. Zo ziet psycholoog Melissa van Buuren in haar praktijk een toename van stressklachten, depressies, relatieproblemen en angsten. En dat heeft ook gevolgen voor je weerstand. Zo vermindert chronische stress de effectiviteit van je immuunsysteem. Stress leidt bovendien tot een toename van lichamelijke klachten: hartproblemen, verhoogde bloeddruk, buik-, hoofd- en rugpijn en spierspanningsklachten. Mensen met hartfalen vormen een risicogroep bij corona en onder de mensen die ernstig ziek worden, komt hoge bloeddruk veel voor. Het is daarom heel belangrijk dat je mentale klachten niet verwaarloost, stelt Van Buuren.

De psycholoog heeft een aantal tips om geestelijk gezond te blijven. Zo stelt ze allereerst dat het goed is om positief te blijven en je op jezelf te richten. „Het is vervelend dat je sommige mensen nu niet kunt zien en veel dingen niet kunt doen, maar daarmee biedt deze periode je ook dé gelegenheid om eens te onderzoeken wat je zelf wil en kan doen met je leven. Begin een moestuintje, schrijf een boek of start een onlinecursus." Daarnaast zegt ze dat het belangrijk is om op andere manieren contact te houden met de buitenwereld. „Wees creatief. Ga bijvoorbeeld met familie en vrienden beeldbellen tijdens het diner en organiseer een pubquiz met je buren op het balkon. Of schrijf gewoon een ouderwetse brief naar bekenden. Als je eens iets voor een ander doet, maak je hem of haar daar blij mee en daar word je zelf ook vrolijk van."

Daarnaast is het belangrijk om genoeg te bewegen – het liefst in de buitenlucht – en iedere dag ten minste een half uurtje zon te krijgen. En de allerbelangrijkste tip: praat over je stress en mentale problemen. „Als je met andere mensen uit je omgeving die je vertrouwt erover spreekt, lucht het vaak op, ook al is dat niet makkelijk. Maar uiteindelijk zul je dan merken dat je gedachten niet raar zijn, maar menselijk."

Een moestuin helpt om geestelijk gezond te blijven, aldus psycholoog Van Buuren. FOTO 123RF

KRINGEN

MARCEL PEEREBOOM VOLLER

Frontlinie

Wat doet Nederland tijdens de coronacrisis? Nederland kijkt meer televisie. Vooral de kijkcijfers rond nieuws- en actualiteitenprogramma's zijn de afgelopen weken omhoog geschoten. En wat zien we voor en na die programma's? De coronareclameblokken.

Elke rampspoed kent zijn aasgieren en in dit geval cirkelen deze rond in de coronareclameblokken. Daar hopen zij een graantje mee te pikken van de nationale welwillendheid door in te spelen op de toch al emotionele gemoedstoestand van de opgehokte kijker.

Nu is het genoeg, dacht ik toen ik tijdens zo'n hemeltergend lang coronareclameblok een spotje zag van een fastfoodketen die is gespecialiseerd in het frituren van kip.

Bepaald geen vitale sector, integendeel zelfs; er gaan daar emmers vol over de toonbank en dat legt in niet-coronatijden al een behoorlijke druk op de gezondheidszorg.

Van thuisisolatie word je dikker, zeggen Chinese onderzoekers. Geen wonder. Het is toch een bizarre gedachte dat wij tijdens het ophokken worden aangespoord om kippen te eten die tijdens hun korte leven nu ook niet bepaald van een vrije uitloop konden genieten.

Maar dit terzijde. Ook de specialist in gefrituurde kip strijdt mee in de frontlinie tegen het coronavirus. Dat is althans wat de reclame suggereert.

„Wij maken kip om te delen, maar dit zijn rare tijden", zegt de kippenbakker, om triomfantelijk te besluiten met: „Wij zijn open!"

Ook kip frituren is een vitaal beroep

Wat een helden. Ze zijn gewoon open in deze rare tijden!

Even had ik de neiging om de buren te mobiliseren en twee minuten lang te applaudisseren op het balkon om daarmee de dappere kipfrituurketen een hart onder de riem te steken, maar ik bedacht me op tijd.

Dan kunnen we namelijk wel aan de gang blijven.

In de coronareclameblokken is de lijst met vitale beroepen veel langer dan de officiële lijst die de Rijksoverheid heeft gepubliceerd. Daarmee wordt de geschiedenis herschreven terwijl we er nog middenin zitten. Als deze crisis voorbij is, zijn wij gehersenspoeld.

Wij zullen geloven dat alle denkbare sectoren in de frontlinie hebben gestreden. Niet alleen ic-artsen en het verplegend personeel, maar ook de kaasmakers en de tulpenkwekers. De drogisterijen, de verzekeringsmaatschappijen, telefoonaanbieders, de witgoedsector, de kippen-, burgers-, pizza- en koekenbakkers.

Overkoepelende organisaties van de reis-, retail- en techniekbranche kopen reclamezendtijd om ons ervan te overtuigen dat hun sectoren er „voor ons" zijn. „Juist nu." Alleen de verenigde dekbeddenspecialisten en de sector steunkousen onthouden zich vooralsnog van het zieltjes winnen, maar wat niet is, kan nog komen.

Nu begrijp ik pas ten volle wat mijn opa zaliger bedoelde, als hij na een bokbiertje of twee begon te schamperen over hoe heel Nederland na de oorlog in het verzet had gezeten. „Als ze een Duitser die de weg vroeg de verkeerde kant op hadden gestuurd, wilden ze al een medaille..."